

Sygn. akt I C 2017/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lutego 2022 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Piotr Szutenberg

Protokolant: sekretarz sądowy Agnieszka Benert - Branicka

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2022 roku w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z powództwa A.O. (...) Spółki jawnej z siedzibą w G.

przeciwko P. S. (1)

o odszkodowanie

1. zasądza od pozwanej P. S. (1) na rzecz powoda A.O. (...) Spółki jawnej z siedzibą w G. kwotę 47.359,08 zł (czterdzieści siedem tysięcy trzysta pięćdziesiąt dziewięć złotych osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 23 lipca 2020 r. do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 11.364,42 zł (jedenaście tysięcy trzysta sześćdziesiąt cztery złote czterdzieści dwa grosze) tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 2017/21

UZASADNIENIE

1. *Stanowiska stron*

Pozwem wniesionym w dniu 31 lipca 2020 r. powód A.O. (...) Spółka jawna z siedzibą w G. (poprzednio A.O. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w G.) domagał się:

- 1) zasądzenia od pozwanej P. S. (1) kwoty 47.359,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 23 lipca 2020 r. do dnia zapłaty oraz zwrotu kosztów procesu, ewentualnie
- 2) uznania za bezskuteczną wobec powoda umowy cesji z dnia 6 września 2017 r. w zakresie zwolnienia pozwanej z obowiązku zapłaty na rzecz (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. z części ceny nieruchomości w kwocie 1.000.000 zł celem ochrony wierzytelności powoda stwierdzonej tytułem wykonawczym;
- 3) uznania za bezskuteczną umowy sprzedaży nieruchomości z 6 września 2017 r. oraz umowy z 20 października 2015 r. o ustanowienie przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz pozwanej hipoteki umownej do kwoty 1.500.000 zł celem ochrony wierzytelności powoda stwierdzonej tytułem wykonawczym.

Uzasadniając żądanie główne powód wskazał, że jest wierzycielem (...) Sp. z o.o., wobec której posiada tytuł wykonawczy, na podstawie którego wszczął dwa postępowania egzekucyjne. Pierwsze postępowanie zostało umorzone z powodu bezskuteczności egzekucji. W drugim z postępowań powód wniósł o zajęcie wierzytelności przysługującej (...) Sp. z o.o. od P. S. (1) tytułem zapłaty ceny oraz odsetek od raty ceny sprzedaży nieruchomości z 6 września

2017 r. Pozwana złożyła niezgodne z prawdą oświadczenie odnośnie istnienia wierzytelności względem (...) Sp. z o.o. i nie wykonała obowiązku wynikającego z zajęcia, a brak zapłaty skutkowało tym, że pozwana odpowiada za szkodę spowodowaną jego niewykonaniem. Zawinione działanie pozwanej w postaci niewykonania komorniczego zajęcia wierzytelności i nieprzekazania zajętej wierzytelności komornikowi skutkuje odpowiedzialnością pozwanej za szkodę wyrządzoną wierzycielowi na podstawie z art. 902 k.p.c. w zw. z art. 886 § 3 k.p.c. W ocenie powoda umowa przelewu z 6 września 2017 r. nie spowodowała wygaśnięcia obowiązku zapłaty ceny. Cesja dotyczyła części ceny, tj. kwoty 1.000.000 zł. Zobowiązanie w zakresie kwoty 230.000 zł nie wygasło. Nadto powód wskazał, że zmiana sposobu płatności z umowy przeniesienia własności nieruchomości dokonana w formie pisemnej z notarialnym potwierdzeniem podpisów jest nieważna z uwagi na formy aktu notarialnego. Podniósł także, że wierzytelność nie wygasła wobec faktu, że dłużnik przelanej wierzytelności nie spełnił świadczenia na rzecz cesjonariusza.

Na należność dochodzoną pozwem tytułem części poniesionej szkody składały się następujące kwoty:

- 1) 27.552 zł tytułem należności głównej stwierdzonej tytułem wykonawczym wobec (...) Sp. z o.o.- wyrokiem Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 26 października 2017 r., sygn. akt V GC 459/16, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 30 listopada 2018 r., sygn. akt VII Ga 246/18, opatrzonym klauzulą wykonalności z dnia 1 marca 2019 r.;
- 2) 7.565,47 zł tytułem odsetek za opóźnienie liczonych zgodnie z ww. tytułem wykonawczym na dzień wezwania pozwanej do zapłaty, tj. 14 lipca 2020 r.;
- 3) 8.663,64 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;
- 4) 252 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania klauzulowego;
- 5) 2.175,97 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w (...) E. K. pod sygn. akt Km 908/18;
- 6) 1.150 zł tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) (...) A. K. w sprawie GKm 50/20;

(pozew, k. 3 – 21)

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwana wskazała, że pomiędzy opisanymi w pozwie jej działaniami, a brakiem zaspokojenia wierzytelności dochodzonych przez powoda od spółki, nie zachodzi związek przyczynowy. Pozwana przyznała, że nie kwestionuje okoliczności faktycznych wskazanych w pozwie. Podkreśliła, jednak, że (...) Sp. z o.o. nigdy nie przysługiwała wierzytelność o zapłatę ceny w kwocie 1.000.000 złotych, bowiem została ona skutecznie i definitywnie rozliczona w drodze umowy o przelew wierzytelności. Nadto charakter stosunków prawnych pozwanej ze spółką (...) Sp. z o.o. nie uzasadnia przekonania, by działania pozwanej nosiły znamiona doprowadzania do niewypłacalności (...) Sp. z o.o. lub wyzbywania się majątku przez spółkę w celu udaremnienia egzekucji. Pozwana wskazała, że umowa z 20 października 2015 r. miała charakter instrumentu inwestycyjnego, zaś hipoteka była zabezpieczeniem inwestycji. Zgodnie z umową pozwana nie brała udziału w bieżącej działalności spółki, do wszystkich spraw związanych z umową inwestycyjną upoważniła ojca R. C.. Podniosła, iż zdecydowała się zakończyć inwestycję przed terminem wobec wątpliwości czy uda się osiągnąć zakładany z niej zwrot. Pozostała do zapłaty kwota 230.000 zł została uiszczona przelewem stosownie do postanowień umowy sprzedaży. Pozwana podkreśliła, że nie miała żadnych relacji o charakterze gospodarczym z dłużnikiem windykowanej przez powoda należności, tj. spółką (...). Ponadto jako współnik nie miała obowiązku znać sytuacji spółki. Relacja inwestorska była relacją między pozwaną, a współnikami, nie zaś między pozwaną a spółką.

(odpowiedź na pozew, k. 209 – 212v.)

W piśmie procesowym z dnia 17 lutego 2021 r. powód zaprzeczył temu, by pozwana nie brała udziału w bieżącej działalności spółki. Inwestycja środków wiązała się ze zmianą umowy spółki w zakresie rozszerzenia katalogu spraw wymagających zgody wspólników, co poszerzyło nie tylko uprawnienia kontrolne, ale także decyzyjne. Podniósł, że pozwana w czasie, w którym była wspólnikiem spółki, miała wiedzę o jej sytuacji finansowej oraz z pełną świadomością, zawierając zarówno umowę sprzedaży, jak i umowę przelewu wierzytelności, działała z pokrzywdzeniem wierzycieli. Wiedziała ona również, że przejmuje ostatni wartościowy składnik spółki. Powód podkreślił, iż wszelkie twierdzenia o rzekomym braku wiedzy o problemach finansowych spółki podniesione zostały przez pozwaną wyłącznie na użytek niniejszej sprawy. Czynności osoby, którą pozwana posługiwała się przy wykonywaniu swych uprawnień uznać należy bowiem za zdziałane z takim skutkiem, jakby dokonywała ich sama pozwana. Nadto wskazał, że pozwana nie wykazała zapłaty ceny 230.000 zł, jak też nie przedstawiła dowodu potwierdzającego, że D. J. (1) oraz M. K. (1) uiszcili na rzecz (...) Sp. z o.o. kwotę 1.000.000 zł, co powoduje że zajęta wierzytelność nie wygasła.

(pismo powoda z 17 lutego 2021 r., k. 226 – 233)

Na rozprawie w dniu 17 marca 2021 r. pełnomocnik pozwanej podniósł, że pozwana uiszcza kwotę 230.000 zł tytułem ceny sprzedaży nieruchomości, przedkładając do akt sprawy wydruk potwierdzenia przelewu z dnia 8 września 2017 r.

(protokół rozprawy z 17 marca 2021 r., k. 748 – 749v.)

Na rozprawie w dniu 13 grudnia 2021 r. pełnomocnik powoda podniósł, że pozwana nie wykazała, by rzeczywiście wykonała przelew w kwocie 230.000 zł na rzecz (...) Sp. z o.o. Podkreślił, że numer konta wskazany w potwierdzeniu nie widnieje w umowie sprzedaży, zaś w toku postępowania egzekucyjnego komornik nie ustalił, by spółka posiadała rachunek bankowy o wskazanym numerze. Mając na uwadze, że określenie odbiorcy przelewu następuje na podstawie oświadczenia jego nadawcy, nie ma pewności, że wskazany przelew został wykonany na rzecz spółki.

(protokół rozprawy z 13 grudnia 2021 r., k. 821 – 822v.)

W piśmie procesowym z dnia 27 grudnia 2021 r. pełnomocnik pozwanej podniósł, że numer rachunku, na który została przelana kwota 230.000 zł, jest tym samym numerem rachunku, na który została również przelana wcześniej kwota 975.000 zł z tytułu zawartej umowy inwestycyjnej. Nadto wskazał, że ten sam numer rachunku widnieje na wielu wystawionych przez (...) Sp. z o.o. fakturach.

(pismo pozwanej z 27 grudnia 2021 r., k. 824 – 825)

Pismem z dnia 30 grudnia 2021 r. powód przyznał, że płatność kwoty 230.000 zł była dokonana na rachunek spółki (...) Sp. z o.o.

(pismo powoda z 30 grudnia 2021 r., k. 828)

2. Ustalenia faktyczne

W dniu 20 października 2015 r. pomiędzy D. J. (1) i M. K. (1) („wspólnikami”), a P. S. (1) („inwestorem”) została zawarta umowa inwestycyjna w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

Zgodnie z § 1 umowy jej przedmiotem miało być określenie zasad: a) współpracy wspólników oraz inwestora w spółce, w tym w szczególności w zakresie objęcia przez inwestora udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki i pokrycia ich wkładem pieniężnym; b) sprzedaży udziałów w spółce objętych przez inwestora na mocy umowy na rzecz wspólników lub podmiotów przez nich wskazanych; c) zabezpieczenia roszczenia inwestora w zakresie sprzedaży udziałów i zapłaty ceny sprzedaży.

W myśl § 3 umowy wspólnicy zobowiązali się odbyć Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki i podjąć na nim uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki do kwoty 75.000 zł, poprzez utworzenie 50 nowych udziałów o wartości nominalnej

500 zł każdy i łącznej wartości nominalnej 25.000 zł. Nadto zobowiązali się umożliwić inwestorowi objęcie wszystkich nowoutworzonych udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym. Uzgodnili, że inwestor obejmie wszystkie nowoutworzone udziały w podwyższonym kapitale zakładowym spółki oraz pokryje je w całości wkładem pieniężnym w wysokości 1.000.000 zł.

Zgodnie z § 6 umowy wspólnicy zobowiązali się solidarnie do nabycia od inwestora po upływie 3 lat od dnia, w którym inwestor wniesie do spółki wkład na pokrycie objętych przez niego udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym, wszystkich udziałów w kapitale zakładowym spółki objętych przez inwestora zgodnie z postanowieniami umowy, za cenę równą ich wartości księgowej lub za cenę 1.300.000 zł, w zależności od tego, która wartość będzie wyższa, przy czym każdorazowo cena nabycia udziałów nie mogła być wyższa, niż 1.390.000 zł.

Zgodnie z § 8 ust. 3 umowy D. J. (1) oraz M. K. (1) złożyli oświadczenia o poddaniu siebie oraz (...) sp. z o.o. egzekucji, a także o ustanowieniu w imieniu (...) sp. z o.o. hipoteki na rzecz P. S. (1) na nieruchomości położonej w miejscowości S., dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...), celem zabezpieczenia roszczeń wynikających z umowy inwestycyjnej.

(**dowód:** umowa inwestycyjna z 20.10.2015 r. – k. 74 – 86)

Na Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki z 20 października 2015 r. podjęto uchwałę m.in. w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego spółki, wyrażenia zgody na objęcie udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym przez nowego wspólnika – P. S. (1) oraz w przedmiocie ustalenia tekstu jednolitego umowy spółki.

(**dowód:** protokół z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki – k. 97 – 112.)

Na podstawie aktu notarialnego z dnia 20 października 2015 r. (Rep. A nr 6385/2015) P. S. (1) oświadczyła, że przystępuje do (...) Sp. z o.o. w G. oraz, że obejmuje w podwyższonym kapitale zakładowym tej spółki 50 nowych udziałów o wartości nominalnej 25.000 zł, w zamian za wkład pieniężny w wysokości 1.000.000 zł, który zostanie wpłacony na rachunek bankowy spółki.

(**dowód:** akt notarialny z 20.10.2015 r. Rep. A nr 6385/2015 – k. 94 – 96)

Aktem notarialnym z dnia 20 października 2015 r. (Rep. A nr 6380/2015) D. J. (1) działający w imieniu spółki (...) celem zabezpieczenia spłaty wierzytelności P. S. (1) wynikających z poręczenia za zobowiązania Wspólników do zapłaty ceny nabycia udziałów, obejmujących w szczególności: zobowiązanie główne (cenę nabycia), jak również zapłatę kary umownej z tytułu nieprzystąpienia do zawarcia umowy sprzedaży udziałów, odsetki, przyznane koszty postępowania i inne koszty związane z egzekucją, ustanowił na nieruchomości stanowiącej działkę gruntu nr (...), objętej księgą wieczystą kw nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Tczewie – hipotekę do kwoty 1.500.000 zł na rzecz P. S. (1).

(**dowód:** akt notarialny – ustanowienie hipoteki z 20.10.2015 r., k. 113 – 119)

(...) sp. z o.o. dnia 20 października 2015 r. złożyła oświadczenie o poręczeniu za wykonanie zobowiązania D. J. (1) oraz M. K. (1) do zapłaty ceny nabycia udziałów lub zapłaty kary umownej w przypadku nieprzystąpienia do zawarcia umowy sprzedaży udziałów wobec P. S. (1).

(**dowody:** akt notarialny – oświadczenie z 20.10.2015 r. (Rep. A nr 6395/2015) – k. 120 – 124; akt notarialny – oświadczenie z 20.10.2015 r. (Rep. A nr 6389/2015) – k. 125 – 129; akt notarialny – oświadczenie z 20.10.2015 r. (Rep. A nr 6392/2015) – k. 130 – 134; oświadczenie o poręczeniu wraz z załącznikami – k. 135 – 139.

P. S. (1) w dniu 20 października 2015 r. upoważniła swojego ojca - R. C. do reprezentowania jej na Zgromadzeniu Wspólników Spółki (...), do podejmowania uchwał i głosowania w jej imieniu, a także do podejmowania wszelkich innych czynności jako wspólnik.

(**dowód:** pełnomocnictwo – k. 140; zeznania świadka R. C. (protokół elektroniczny z rozprawy z dnia 17 marca 2021 r.) – płyta – k. 750)

Pozwana w dniu 26 października 2015 r. wykonała przelew na kwotę 975.000 zł tytułem „wg umowy z dnia 20/10/2015”. Jako nazwę odbiorcy wskazano (...) Sp. z o.o. G.. Przelew został wykonany na nr konta: (...).

(**dowód:** potwierdzenie przelewu z 26.10.2015 r. – k. 73)

Dnia 6 września 2017 r. P. S. (1) sprzedała po 25 udziałów w (...) sp. z o.o. za cenę po 597.500 zł D. J. (1) oraz M. K. (1). Nadto D. J. (1) oraz M. K. (1) przyjęli na siebie wzajemnie odpowiedzialność solidarną za zobowiązanie drugiego do zapłaty ceny sprzedaży udziałów.

Umowa została sporządzona w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

(**dowód:** umowa sprzedaży udziałów z 6.09.2017 r. – k. 141 – 144)

Umową sprzedaży z dnia 6 września 2017 r. zawartą w formie aktu notarialnego, rep. A nr 6531/2017 (...) Sp. z o.o. sprzedała pozwanej P. S. (1) nieruchomości objętą księgą wieczystą nr (...) oraz stanowiącą niezabudowaną działkę nr (...) o powierzchni 1,5589 ha. Pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o. kwoty 1.230.000 zł tytułem ceny sprzedaży. Zgodnie z § 3 ust. 2 i 3 umowy sprzedaży nieruchomości P. S. (1) zobowiązała się do zapłaty ceny przelewem bankowym w dwóch ratach w wysokości: 1) 230.000 zł do dnia 11 września 2017 r.; 2) 1.000.000 zł do dnia 15 września 2017 r. Ponadto co do obowiązku zapłaty ceny P. S. (1) poddała się dobrowolnej egzekucji.

(**dowód :** akt notarialny – umowa sprzedaży z 6.09.2017 r.– k. 145 – 150)

Tego samego dnia, tj. 6 września 2017 r., P. S. (1) („zbywca”) oraz (...) sp. z o.o. („nabywca”) zawarli umowę przelewu wierzytelności przysługujących P. S. (1) w stosunku do D. J. (1) oraz M. K. (1) w wysokości po 500.000 zł każda. Zgodnie z umową P. S. (1) miała przenieść na rzecz (...) sp. z o.o. powyższe wierzytelności w miejsce spłaty części ceny sprzedaży nieruchomości w kwocie 1.000.000 zł. W § 2 pkt 2 umowy spółka oświadczyła, że stosownie do postanowień art. 453 kodeksu cywilnego, w związku z cesją wierzytelności, wyraża zgodę na opisane świadczenie w miejsce wykonania (datio in solutum), a w konsekwencji potwierdza, że zobowiązanie zbywcy wynikające z umowy sprzedaży nieruchomości zostało spełnienie w całości i w związku z tym wygasło, a co za tym idzie zbywca zwolniony zostaje z wynikającego z umowy sprzedaży nieruchomości obowiązku zapłaty ceny. Umowa została sporządzona w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi.

(**dowód:** umowa o przelew wierzytelności z 6.09.2017 r. – k. 151 – 153)

Jednocześnie uchwałą z dnia 6 września 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (...) sp. z o.o. wyraziło zgodę na zbycie udziałów przez P. S. (1) na rzecz D. J. (1) oraz M. K. (1), zbycie nieruchomości przez (...) sp. z o.o. za cenę 1.000.000 zł netto oraz na zawarcie przez spółkę umowy o przelew wierzytelności z P. S. (1) w celu zwolnienia jej jako nabywcy nieruchomości z obowiązku zapłaty kwoty 1.000.000 zł tj. części ceny sprzedaży położonej w miejscowości S. nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...).

(**dowód:** protokół Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników (...) Sp. z o.o. z 6.09.2017 r. – k. 154 – 158)

P. S. (1) w dniu 8 września 2017 r. wykonała przelew na kwotę 230.000 zł tytułem „Nieruchomość nr kw (...) S., działka numer(...), zgodnie z aktem notarialnym Repertorium, A nr (...)” jako nazwę odbiorcy wskazano (...) Sp. z o.o. ul. (...) (...) (...)-(...) G.. Przelew został wykonany na nr konta: (...) należący do (...) Sp. z o.o.

(**dowód:** potwierdzenie przelewu z 8.09.2017 r. – k. 747)

Pozwana P. S. (2) oraz jej ojciec R. C. przez zawarciem umowy inwestycyjnej w 2015 r. nie znali spółki (...) ani jej wspólników. Propozycja inwestycji w spółkę została przedstawiona im przez M. K. (2), który prowadził księgi rachunkowe spółki oraz był znajomym R. C.. M. K. (2) był osobą, która pełniła również funkcję doradcy finansowego w spółce (...). W ramach współpracy ze spółką sporządzał on także bilanse finanse.

Zgodnie z § 6 umowy inwestycyjnej z 20 października 2015 r. D. J. (1) oraz M. K. (1) mieli obowiązek co kwartał przelewać pozwanej kwotę 25.000 zł na poczet spłaty należności z niej wynikających. Pierwsza wpłata była terminowa, natomiast kolejne następowały z opóźnieniami, mimo kierowanych upomnień. Zmiana umowy spółki związana z zawarciem umowy inwestycyjnej była motywowana zabezpieczeniem interesu pozwanej oraz uniemożliwieniem podejmowania uchwał bez jej udziału. Inwestycja miała mieć charakter czasowy i ani pozwana, ani R. C. nie byli zainteresowani zarządzaniem spółką, lecz jedynie inwestycją kapitału i uzyskaniem zwrotu. Po zawarciu umowy i występujących problemach z płatnościami, po konsultacjach z M. K. (2), R. C., działając w imieniu pozwanej, podjął decyzję o zakończeniu inwestycji przed umówionym terminem. Spółka na propozycję wycofania się inwestora zaproponowała zamiast spłaty kapitału przekazanie nieruchomości.

(**dowody:** umowa inwestycyjna z 20.10.2015 r. – k. 74 – 86; zeznania świadka R. C. (protokół elektroniczny z rozprawy z dnia 17 marca 2021 r.) – płyta – k. 750; zeznania świadka M. K. (2) (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 19 maja 2021 r.) – płyta – k. 772; zeznania świadka M. K. (1) (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 18 października 2021 r.) – płyta – k. 809; przesłuchanie pozwanej P. S. (1) (protokół elektroniczny z rozprawy z dnia 13 grudnia 2021 r.) – płyta – k. 823)

Po zawarciu umowy przelewu wierzytelności (...) Sp. z o.o. nie podjęła żadnych czynności w kierunku uzyskania od M. K. (1) zapłaty kwoty 597.500 zł. M. K. (1) w dniu zawarcia umowy przelewu oraz w okresie po jej zawarciu nie dysponował środkami o takiej wartości.

(**dowód:** zeznania świadka M. K. (1) (protokół elektroniczny rozprawy z dnia 18 października 2021 r.) – płyta – k. 809)

Czynności prawne z udziałem pozwanej związane z inwestycją środków w spółkę (...) były dla niej niezrozumiałe. Na każdym etapie współpracy ze spółką pozwana korzystała z profesjonalną obsługą prawną.

(**dowód:** przesłuchanie pozwanej P. S. (1) (protokół elektroniczny z rozprawy z dnia 13 grudnia 2021 r.) – płyta – k. 823)

Powód A.O. (...) Spółka Jawna z siedzibą w G. jest wierzycielem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Wierzytelność wobec dłużnika została stwierdzona tytułem wykonawczym – wyrokiem Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 26 października 2017 r., sygn. akt V GC 459/16, który został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 30 listopada 2018 r., sygn. akt VII Ga 246/18, opatrzonym klauzulą wykonalności z dnia 1 marca 2019 r.

(**dowód:** wyrok Sądu Rejonowego w Łomży sygn. akt V GC 459/16 z 26.10.2017 r. wraz z uzasadnieniem – k. 39 – 48; wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku sygn. akt VII Ga 246/18 z 30.11.2018 r. wraz z uzasadnieniem – k. 49 – 56; tytuły wykonawcze – k. 57 – 60)

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego powód wszczął dwa postępowania egzekucyjne wobec dłużnika. Pierwsze postępowanie prowadzone było przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) E. K. pod sygn. akt Km 908/18, drugie zaś przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) A. K. pod sygn. akt GKm 50/20.

Postępowanie prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) E. K. pod sygn. akt Km 908/18 zostało umorzone z powodu bezskuteczności egzekucji.

W postępowaniu prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...) A. K. pod sygn. akt GKm 50/20 powód wniósł o zajęcie wierzytelności przysługującej (...) sp. z o.o. od P. S. (1) tytułem zapłaty ceny oraz odsetek od raty ceny sprzedaży z umowy sprzedaży z dnia 6 września 2017 r., rep. A nr 6351/2017 dot. nieruchomości położonej w miejscowości S., dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) oraz zobowiązanie pozwanej do przedłożenia potwierdzeń uiszczenia ceny sprzedaży przedmiotowej nieruchomości.

(**dowody:** zaświadczenie o prowadzeniu postępowania egzekucyjnego z 21.07.2020 r. – k. 163; dokumenty z akt komorniczych – płyta – k 225; wysłuchanie wierzyciela przed umorzeniem postępowania – k. 61 – 62; postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego Km 908/18 – k. 63 – 64; wydruk akt komorniczych Km 908/18 – k. 242 – 265, 270 – 575; wydruk dokumentów z akt komorniczych GKm 50/20 – k. 576 – 742)

Pismem z dnia 29 kwietnia 2020 r., doręczonym pozwanej w dniu 6 maja 2020 r., komornik A. K. zajęła wierzytelność (...) sp. z o.o. wobec P. S. (1) tytułem zapłaty ceny oraz odsetek od raty ceny sprzedaży z umowy sprzedaży z dnia 6 września 2017 r., rep. A nr 6351/2017 dot. nieruchomości położonej w miejscowości S., dla której prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...). Na sumę zajęcia składały się należności z tytułu:

- należności głównej – kwota 27.552 zł (stwierdzonej tytułem wykonawczym – wyrokiem Sądu Rejonowego w Łomży dnia 26 października 2017 r., V GC 459/16, który został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 30 listopada 2018 r. VII Ga 246/18, opatrzonym klauzulą wykonalności z dnia 1 marca 2019 r.);
- odsetek do 29 kwietnia 2020 r. – kwota 7.240,74 zł, w przypadku zwłoki również dalsze odsetki od dnia 30 kwietnia 2020 r. wraz z należną od nich opłatą egzekucyjną w wysokości 4,98 zł dziennie;
- kosztów procesu – kwota 6.863,64 zł;
- kosztów zastępstwa w procesie – kwota 1.800 zł;
- kosztów poprzedniej egzekucji – kwota 2.175,97 zł;
- kosztów zastępstwa w egzekucji – kwota 900 zł;
- kosztów nadania klauzuli wykonalności – kwota 252 zł;
- opłaty egzekucyjnej – kwota 4.370,90 zł;
- wydatków gotówkowych – kwota 192,57 zł

oraz kosztów egzekucyjnych, które zostaną ustalone w toku dalszego postępowania.

(**dowód:** zawiadomienie o zajęciu wierzytelności pieniężnej z 29.04.2020 r. – k. 65 – 66; elektroniczne potwierdzenie odbioru – k. 67)

Pismem z dnia 7 maja 2020 r. skierowanym do komornika sądowego pozwana poinformowała, że (...) nie przysługuje wobec niej wierzytelność objęta zajęciem. Wskazała, iż „uiściła pełną cenę w wysokości 1.230.000 zł” tytułem sprzedaży nieruchomości dokonanej na jej rzecz przez (...) sp. z o.o.

(**dowód:** pismo pozwanej z 7.05.2020 r. – k. 70 – 71, k. 632)

Następnie pismem z dnia 30 czerwca 2020 r. pozwana wskazała, że w dniu 20 października 2015 r. weszła w posiadanie 50 udziałów spółki (...) w zamian za wkład pieniężny w wysokości 1.000.000 zł. Podkreśliła, iż w związku z tym, że wspólnicy spółki nie wywiązywali się z prowadzenia spółki w sposób gwarantujący bezpieczeństwo jej wkładu, nabyła

od spółki (...) sp. z o.o. działkę o nr (...) położoną w miejscowości S., dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...). Do pisma pozwana dołączyła dokumenty potwierdzające dokonane czynności z jej udziałem.

(**dowód** : pismo pozwanej z 30.06.2020 r. z załącznikami – k. 635-733)

Pismem z dnia 5 marca 2020 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 38.643,61 zł tytułem odszkodowania w terminie do 20 marca 2020 r. pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową. Na powyższą kwotę składały się kwota 36.467,64 zł tytułem długu (...) Sp. z o.o. wobec A.O. (...) Sp. z o.o. – Sp. k. stwierdzonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Łomży z dnia 26 października 2017 r., V GC 459/16 oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 30 listopada 2018 r., VII Ga 246/18, a także kwota 2.175,97 tytułem kosztów postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku E. K., Km 908/18.

(**dowód:** pismo powoda z 05.03.2020 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 164 – 165; wydruk z portalu Poczty Polskiej dot. śledzenia przesyłek – k. 166)

Pismem z dnia 14 lipca 2020 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 50.109,08 zł w terminie 3 dni od dnia otrzymania wezwania. Kwota ta była dochodzona z tytułu nabycia przez pozwaną w drodze umowy sprzedaży z dnia 6 września 2017 r., rep. A 6351/2017 nieruchomości gruntowej w S., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) od (...) Sp. z o.o. z siedzibą w G. z obowiązkiem zapłaty ceny w kwocie 1.230.000 zł, zajęcia wierzytelności spółki o zapłatę powyższej ceny na mocy czynności A. K. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym (...)w sprawie GKm 50/20 z dnia 29 kwietnia 2020 r. oraz braku przedstawienia dowodów uiszczenia ceny pomimo wezwania przez komornika oraz przedstawienia wyjaśnień ujętych w piśmie kierowanym do komornika z dnia 30 czerwca 2020 r., które w ocenie powoda potwierdzały brak wygaśnięcia obowiązku zapłaty ceny. Wezwanie do zapłaty zostało doręczone pozwanej w dniu 17 lipca 2020 r. W odpowiedzi na wezwanie pismem z dnia 24 lipca 2020 pozwana odmówiła zapłaty.

(**dowody** ; pismo powoda z 14.07.2020 r. wraz z potwierdzeniem nadania – k. 167 – 169; wydruk z portalu Poczty Polskiej dot. śledzenia przesyłek – k. 170; pismo pozwanej z 24.07.2020 r. – k. 177 – 179.

3. Ocena dowodów

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony, w tym znajdujących się w aktach prowadzonych na wniosek powodowej spółki postępowań egzekucyjnych. W ocenie Sądu przedstawione przez strony dokumenty wymienione w ustaleniach stanu faktycznego były wiarygodne, bowiem ich autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a nadto nie budziła wątpliwości Sądu.

Nadto podstawę ustaleń faktycznych stanowiły zeznania świadków R. C., M. K. (2) oraz M. K. (1), które Sąd uznał za wiarygodne w całości. Zdaniem Sądu świadkowie zeznawali szczerze, logicznie i spójnie. Ponadto zeznania świadków znajdowały odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał również zeznania pozwanej P. S. (1), bowiem korespondowały one zarówno z zeznaniami świadków, jak i z dowodami z dokumentów, tworząc spójną całość.

Sąd na podstawie art. 235² § 1 k.p.c. w związku z art. 258 k.p.c. pominął wniosek powoda o przesłuchanie w charakterze świadka D. J. (2). Z ustaleń komornika sądowego, któremu zlecono doręczenie wezwania dla świadka w trybie art. 3 ust. 4 pkt 1 ustawy o komornikach sądowych, wynika, że świadek D. J. (2) nie zamieszkuje pod adresem wskazanym przez powoda. Także wezwania adresowane do świadka na adresy spółek w których pełni on funkcje okazały się bezskuteczne. W konsekwencji wniosek podlegał pominięciu z uwagi na nieustalenie miejsca zamieszkania świadka.

Z uwagi na fakt, że wnioski o przeprowadzenie dowodu z biegłych sądowych z zakresu księgowości oraz szacowania nieruchomości, a także wniosek o przeprowadzenie w trybie art. 248 k.p.c. dowodu z ksiąg i dokumentów (...) Sp. z

o.o., miały charakter ewentualny na wypadek nieuwzględnienia roszczenia o odszkodowanie, Sąd nie rozstrzygał w ich przedmiocie.

4. Ocena prawna

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Powód w niniejszej sprawie dochodził naprawienia szkody wyrządzonej mu przez pozwaną w wyniku niezastosowania się przez nią do zajęcia wierzytelności przez komornika z tytułu zapłaty ceny za nieruchomość. Nadto powód sformułował dwa żądania ewentualne o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, które jednak z uwagi na uwzględnienie powództwa o odszkodowanie w całości nie podlegały rozpoznaniu przez Sąd.

Okoliczności faktyczne w niniejszej sprawie w zakresie związanym roszczeniem odszkodowawczym były w zasadzie bezsporne. Istota sporu sprowadzała się do oceny prawnej opisanych czynności i ich wpływu na możliwość dochodzenia przez powodową spółkę roszczenia objętego pozwem z powołanie się na odpowiedzialność pozwanej za bezskuteczność egzekucji prowadzonej przez powoda wobec spółki (...).

Powód opierał żądanie odszkodowania o przepisy art. 886 § 3 k.p.c. w związku z art. 902 k.p.c. Zgodnie z art. 902 k.p.c. do skutków zajęcia stosuje się odpowiednio art. 885, 887 i 888, a do skutków niezastosowania się do wezwań komornika oraz do obowiązków wynikających z zajęcia – art. 886. W myśl art. 886 § 3 k.p.c. pracodawca, który nie zastosował się do wezwania z art. 881 i 882 lub w inny sposób naruszył obowiązki wynikające z zajęcia bądź złożył oświadczenie przewidziane w art. 882 niezgodne z prawdą albo dokonał wypłaty zajętej części wynagrodzenia dłużnikowi, odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę.

W orzecznictwie przyjmuje się, że odpowiedzialność poddłużnika za niezastosowanie się do zajęcia wierzytelności ma charakter deliktowy. Sądu Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 lutego 1982 r. (II CR 8/82, OSNC 1982, nr 8-9, poz. 135) wskazał, że dłużnik zajętej wierzytelności na podstawie wykonanego orzeczenia sądowego, który na skutek odmowy przekazania tej wierzytelności stosownie do wezwania komornika umożliwił egzekwowanemu dłużnikowi wyegzekwowanie zajętej wierzytelności z jego rachunku bankowego, obowiązany jest wynagrodzić wierzycielowi – nie mogącemu już w żaden sposób ściągnąć należności egzekwowanego dłużnika – powstałą stąd szkodę według przepisów normujących odpowiedzialność z czynów niedozwolonych (art. 361 § 1, art. 415 k.c.). W powyższym judykacie wskazano także, że prawo egzekucyjne wiąże powinność wynagrodzenia szkody egzekwującemu wierzycielowi z naruszeniem przez dłużnika wierzytelności obowiązków wynikających z zajęcia tej wierzytelności (art. 902 w związku z art. 886 § 3 k.p.c.), zwłaszcza przez uiszczenie świadczenia wbrew zakazowi do rąk dłużnika lub przez bezzasadne zwlekanie z udzieleniem komornikowi informacji, z jakich przyczyn odmawia złożenia do jego rąk tego świadczenia (art. 896 k.p.c.).

Z kolei Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 marca 2019 r. (I CSK 24/18, LEX nr 2652343) podkreślił, że odpowiedzialność na podstawie art. 886 § 3 w zw. z art. 902 k.p.c. oparta jest na zasadzie winy, nie zaś na zasadzie ryzyka. Przesłankami tej odpowiedzialności w oparciu o art. 886 § 3 k.p.c. są więc: bezprawne i zawinione zachowanie się poddłużnika, zaistnienie szkody w majątku wierzyciela egzekwującego i istnienie związku przyczynowego między zachowaniem się poddłużnika, a szkodą wierzyciela egzekwującego. Ciężar dowodu, iż wystąpiły wszystkie trzy przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej obciąża wierzyciela egzekwującego (art. 6 k.c.) (tak wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 3.06.2019 r., XIX Ga 360/18, LEX nr 2725360; wyrok Sądu Najwyższego z 11.01.2006 r., III CK 335/05, LEX nr 176064). Skuteczność powództwa uzależniona jest od kumulatywnego spełnienia wskazanych przesłanek. Świadczenie polegające na obowiązku naprawienia szkody nie jest bowiem równoznaczne z obowiązkiem wynikającym z tytułu wykonawczego, na podstawie którego zajęto wierzytelność (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30.01.2015 r., V ACa 551/14, LEX nr 1656544).

Zgodnie z art. 896 § 1 k.p.c. do egzekucji z wierzytelności komornik przystępuje przez jej zajęcie. W celu zajęcia komornik zawiadamia dłużnika, że nie wolno mu odbierać żadnego świadczenia ani rozporządzać zajętej wierzytelnością i ustanowionym dla niej zabezpieczeniem; wzywa dłużnika zajętej wierzytelności, aby należnego od

niego świadczenia nie uiszczał dłużnikowi, lecz złożył je komornikowi lub do depozytu sądowego. Stosownie do § 2 tego przepisu, jednocześnie z zajęciem wierzytelności komornik wzywa jej dłużnika, aby w ciągu tygodnia złożył oświadczenie: czy i w jakiej wysokości przysługuje dłużnikowi zajęta wierzytelność, czy też odmawia zapłaty i z jakiej przyczyny; czy inne osoby roszczą sobie prawa do wierzytelności, czy i w jakim sądzie lub przed jakim organem toczy się lub toczyła się sprawa o zajętą wierzytelność oraz czy i o jakie roszczenia została skierowana do zajętej wierzytelności egzekucja przez innych wierzycieli.

Do obowiązków tzw. trzeciodłużnika należy uiszczenie zajętej wierzytelności komornikowi. Dłużnik może kwestionować istnienie wierzytelności, lecz winien mieć ku temu usprawiedliwione powody. Jeśli takie powody nie istnieją, obowiązkiem dłużnika zajętej wierzytelności jest zapłata. Zgodnie z art. 900 § 1 k.p.c. zajęcie jest dokonane z chwilą doręczenia wezwania dłużnikowi zajętej wierzytelności. Skuteczne zajęcie wierzytelności na podstawie art. 896 k.p.c. obejmuje tylko wierzytelność istniejącą. Wierzytelność istniejąca to wierzytelność konkretna, osadzona w ramach określonego stosunku zobowiązaniowego pomiędzy zindywidualizowanymi podmiotami, mająca sprecyzowaną treść (tak wyrok Sądu Okręgowego w Katowicach z 3.06.2019 r., XIX Ga 360/18, LEX nr 2725360; wyrok Sądu Najwyższego z 11.01.2006 r., III CK 335/05, LEX nr 176064).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy w pierwszej kolejności konieczne było ustalenie, czy wierzytelność przysługująca spółce od pozwanej z tytułu zapłaty ceny nieruchomości istniała, czy też wygasła na skutek spełnienia świadczenia jeszcze przed dokonaniem zajęcia przez komornika sądowego.

Zgodnie z art. 453 zd. 1 k.c. jeżeli dłużnik w celu zwolnienia się z zobowiązania spełnia za zgodą wierzyciela inne świadczenie, zobowiązanie wygasa (*datio in solutum*). Przesłankami wygaśnięcia zobowiązania są porozumienie stron (*pactum de in solutum dando*) oraz rzeczywiste spełnienie świadczenia przez dłużnika. Umowa *datio in solutum* ze swej istoty obejmuje więc porozumienie stron, które zmienia treść pierwotnego zobowiązania w zakresie związanym ze sposobem spełnienia świadczenia. W doktrynie wyrażono pogląd, że dla ważności umowy *datio in solutum* konieczne jest zgodne złożenie oświadczenia woli przez wierzyciela i dłużnika co do zmiany pierwotnego zobowiązania oraz co do świadczenia zamiennego. Umowa formą powinna odpowiadać pierwotnej umowie. Wymogi szczególne z zakresu formy umowy powstaną jedynie wówczas, gdy ze względu na przedmiot umowy pierwotnej lub świadczenia zamiennego będzie tego wymagał przepis szczególny (R. Tanajewska [w:] Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany, red. J. Ciszewski, P. Nazaruk, LEX/el. 2021, art. 453). Do świadczenia w miejsce wykonania mają zastosowanie ogólne przesłanki ważności czynności prawnych. Umowa co do świadczenia w miejsce wykonania może być więc w konkretnych okolicznościach nieważna, m.in. z powodu sprzeczności z zasadami współżycia społecznego lub dlatego, że miała na celu obejście ustawy (tak wyrok Sądu Najwyższego z 20.03.2003 r., III CKN 804/00, LEX nr 78896).

W myśl art. 77 § 1 k.c. uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia. Nie ulega zatem wątpliwości, że zmiana umowy dla której przewidziano formę aktu notarialnego ma cechy ważności tylko i wyłącznie w przypadku, gdy zostanie dokonana także w formie aktu notarialnego. Zgodnie natomiast z art. 158 k.c. umowa zobowiązująca do przeniesienia własności nieruchomości powinna być zawarta w formie aktu notarialnego. To samo dotyczy umowy przenoszącej własność, która zostaje zawarta w celu wykonania istniejącego uprzednio zobowiązania do przeniesienia własności nieruchomości.

W niniejszej sprawie umowa sprzedaży nieruchomości z dnia 6 września 2017 r. została zawarta w formie aktu notarialnego, natomiast umowa z tego samego dnia dotycząca przelewu wierzytelności, a zarazem zmiany sposobu płatności ceny sprzedaży nieruchomości, została zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi. Mając na uwadze przytoczone powyżej unormowania uznać należało, że zmiana sposobu płatności ceny określonej w umowie przeniesienia własności nieruchomości dokonana w formie pisemnej z notarialnym potwierdzeniem podpisów jest nieważna z uwagi na niezachowanie formy aktu notarialnego, wymaganej dla zmiany umowy sprzedaży nieruchomości. Zawarcie umowy z podpisami notarialnie poświadczonymi nie spełniało wymogów określonych przez art. 77 § 1 k.c. w zw. z art. 158 k.c. i w oparciu o art. 73 § 1 k.c., zaś umowa taką uznać należało za nieważną. W konsekwencji w chwili dokonania zajęcia wierzytelności pozwana wciąż zobowiązana była do zapłaty na rzecz spółki (...) kwoty 1.000.000 zł tytułem części ceny sprzedaży ponad kwotę 230.000 zł uiszczoną przelewem bankowym.

Wobec stwierdzenia nieważności umowy *datio in solutum* kwestią wtórną pozostawała ocena spornej między stronami kwestii, czy wierzytelność o zapłatę ceny nieruchomości wygasła w sytuacji, gdy D. J. (2) i M. K. (1) nie uiszcili na rzecz spółki *scedowanej* należności. W sytuacji, w której dokonana czynność była nieważna dalsze zachowania stron związane z wykonaniem umowy nie miały znaczenia. W tym kontekście jedynie na marginesie wskazać należy, że przelew przez dłużnika na wierzyciela "dla rozliczenia się" wierzytelności przysługującej dłużnikowi względem osoby trzeciej może stanowić świadczenie w miejsce wykonania w rozumieniu art. 453 k.c. (*cessio in solutum*) i powodować wygaśnięcie zobowiązania dłużnika już w chwili dokonania przelewu, o ile w sposób niewątpliwy wynika to z porozumienia stron. Należy uznać, że w sytuacjach w których zgodna wola stron jest nakierowana na spowodowanie wygaśnięcia zobowiązania przez spełnienie przez dłużnika świadczenia innego rodzaju lub innej treści niż pierwotnie, co do zasady mamy do czynienia ze świadczeniem w miejsce wykonania. (por. Wyrok SN z 17.10.2008 r., I CSK 100/08, LEX nr 479331 oraz P. D., *Cywilne prawo - zobowiązania - przelew wierzytelności - świadczenie w miejsce wykonania (cessio in solutum)*. Glosa do wyroku SN z dnia 17 października 2008 r., I CSK 100/08, OSP 2010, nr 3, s. 31.). Z analizy materiału dowodowego wynika, że w niniejszej sprawie strony niewątpliwie wyraziły wolę umorzenia zobowiązania, co znajduje potwierdzenie w § 2 ust. 1 oraz § 4 umowy o przelew wierzytelności (k. 152). Gdyby zatem umowa była ważna, to wygaśnięcie zobowiązania nastąpiłoby już w chwili dokonania przelewu na wierzyciela.

W ocenie Sądu strona powodowa wykazała wszelkie przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej na podstawie art. 902 k.p.c. w zw. z art. 886 § 3 k.p.c. w postaci bezprawnego i zawinionego zachowania, powstania szkody w majątku wierzyciela egzekwującego oraz związku przyczynowego między zachowaniem pozwanej, a szkodą. W chwili dokonania zajęcia spółce (...) przysługiwała wobec pozwanej istniejąca i skonkretyzowana wierzytelność z tytułu zapłaty ceny sprzedaży nieruchomości. Mimo tego pozwana nie spełniła świadczenia w toku egzekucji, oświadczając, że wierzytelność taka nie istnieje, co stanowiło naruszenie obowiązków z art. 896 § 1 i 2 k.p.c.

Zdaniem Sądu istniały podstawy do uznania, że zachowanie pozwanej w powyższym zakresie miało charakter zawiniony. Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt przeświadczenia pozwanej o tym, że cena sprzedaży została rozliczona w drodze umowy przelewu i wierzytelność wobec spółki nie istniała. Wprawdzie kodeks nie definiuje pojęcia winy, to w oparciu o orzecznictwo przyjmuje się, że zdarzeniem sprawczym w rozumieniu art. 415 k.c., jest zarówno działanie, jak i zaniechanie. To ostatnie może być uznane za "czyn" wówczas, gdy wiąże się ono z ciężącym na sprawcy obowiązkiem czynnego działania i niewykonywaniem tego obowiązku. Czyn sprawcy pociągający za sobą odpowiedzialność cywilną musi cechować się niewłaściwością postępowania od strony przedmiotowej, co określa się mianem bezprawności czynu i od strony podmiotowej, co określa się jako winę w znaczeniu subiektywnym. Z punktu widzenia odpowiedzialności cywilnej każdy stopień winy (nawet przypadek *culpa levissima* – lekkiego niedbalstwa) uzasadnia nałożenie na sprawcę obowiązku jej naprawienia, natomiast za bezprawność w prawie cywilnym uznaje się sprzeczność zachowania się sprawcy z przepisami prawa zawartymi w różnych jego gałęziach oraz z zasadami współżycia społecznego. Zatem bezprawność to ujemna ocena zachowania się podmiotu (jego działania lub braku działania), który naruszył pewien ogólny obowiązek, wynikający z norm prawnych o charakterze abstrakcyjnym, tzn. takich, które nie są skierowane do indywidualnie oznaczonych adresatów i przypisują im powtarzalne, typowe zachowania. Jeżeli natomiast chodzi o winę to może występować ona w dwu postaciach winy umyślnej i winy nieumyślnej. Przy czym w wypadku winy nieumyślnej, w postaci niedbalstwa, szkoda jest wynikiem niedołożenia przez sprawcę należytej staranności (tak wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z 24.02.2016 r., III Ca 1836/15, LEX nr 2018405).

Zachowanie pozwanej było niewątpliwie obiektywnie sprzeczne z treścią art. 896 § 1 k.p.c. w zw. z art. 902 k.p.c. i wskazuje na winę pozwanej, bowiem istniała możliwość zastosowania się do normy prawnej i zrealizowania zajęcia w całości, czego pozwana nie uczyniła. Stopień winy zaś dla przypisania odpowiedzialności pozwanej nie ma znaczenia, bowiem jak wskazano nawet najlżejsza jej postać skutkuje przyjęciem odpowiedzialności. Bez znaczenia pozostaje fakt braku rozeznania pozwanej w istocie czynności prawnych podejmowanych z jej udziałem. Należyta staranność pozwanej oceniać należy przez pryzmat charakteru dokonywanych czynności (które były wysoce profesjonalne) oraz faktu, że pozwana w ich toku była reprezentowana przez profesjonalistów posiadających szeroką wiedzę prawniczą,

na co wskazują chociażby zastosowane konstrukcje prawne. Sam fakt braku rozeznania pozwanej w wykonywanych czynnościach nie może być uznany za czynnik wyłączający jej odpowiedzialność odszkodowawczą.

Powód udowodnił także poniesienie szkody w swoim majątku. Szkada ta polegała na uszczerbku majątkowym, jakiego doznał powód wskutek niespełnienia przez pozwaną świadczenia na rachunek wskazany przez komornika sądowego, a tym samym możliwości zaspokojenia z tej kwoty swojej wierzytelności. Bezsporne przy tym było, że egzekucja prowadzona przez powoda nie doprowadziła do uzyskania chociażby części należności. Wysokość zajętej wierzytelności w znaczny sposób przekraczała kwotę należności dochodzoną przez powoda od spółki (...), zatem gdyby pozwana zastosowała się do zajęcia, to powód zostałby zaspokojony w całości. Także związek przyczynowy między odmową zapłaty, a tak rozumianą szkodą, mieścił się w granicach normalności, o jakich mowa w art. 361 § 1 k.c.

Konkludując, przesłanki z art. 902 w zw. z art. 886 k.p.c. zostały zniszczone i pozwana ponosi odpowiedzialność za niezastosowanie się do zajęcia komorniczego, co skutkowało uwzględnieniem powództwa o odszkodowanie w całości na podstawie powołanych przepisów.

Podstawę rozstrzygnięcia o odsetkach ustawowych za opóźnienie stanowił art. 481 § 1 k.c., zaś wymagalność dochodzonych roszczeń wynikała z terminów wyznaczonych doręczonym pozwanej wezwaniem do zapłaty. Powód wskazał w pozwie, że dochodził od pozwanej odsetek od 23 lipca 2019 r. do dnia zapłaty, lecz z uzasadnienia pozwu wynikało, że określenie to stanowiło oczywistą omyłkę pisarską, zaś rzeczywistą intencją powoda było żądanie zasądzenia odsetek od dnia 23 lipca 2020 r. Powód opierał twierdzenia o wymagalności roszczenia o termin zapłaty określony w doręczonym pozwanej wezwaniu do zapłaty. Wezwanie to (k. 167) zostało doręczone 17 lipca 2020 r. (k. 170), zatem termin płatności upływał z dniem 20 lipca 2020 r., zaś wierzytelność stała się wymagalna zgodnie z art. 455 k.c. w dniu 21 lipca 2020 r. Mając na uwadze powyższe, sąd zasądził odsetki zgodnie z żądaniem pozwu (z uwzględnieniem ograniczenia z art. 321 § 1 k.p.c.).

5. Koszty postępowania

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., uznając pozwaną za stronę przegrywającą i zasądzając od niej na rzecz powoda kwotę 11.364,42 zł. Przedłożony przez powoda spis kosztów Sąd uznał częściowo za niezasadny. Na uwzględnioną kwotę kosztów procesu składały się:

- zwrot opłaty od pozwu w kwocie 2.368 zł;
- wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 7.200 zł w wysokości dwukrotności stawki minimalnej ustalone w oparciu o § 2 pkt 5 w związku z § 15 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych;
- wynagrodzenie pełnomocnika powoda w postępowaniu zabezpieczającym w kwocie 900 zł ustalone na podstawie § 8 ust. 1 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych;
- 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa;
- koszty noclegów związanych ze stawiennictwem pełnomocnika na rozprawach w dniach 19 maja 2021 r. (224 zł netto), 12 lipca 2021 r. (233,30 zł netto), 18 października 2021 r. (207,12 zł netto) i 13 grudnia 2021 r. (199,07 zł netto) w łącznej kwocie 897,42 zł.

O odsetkach od kosztów procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c.

Sąd uznał, że powodowi należy się zwrot dwukrotności stawki minimalnej tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ze względu na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie i doktrynie.

Sąd nie uwzględnił żądania zwrotu kosztów podróży pełnomocnika powoda ustalonego zgodnie ze spisem kosztów na kwotę 3.593,94 zł. Sąd uznał, że brak było podstaw do zastosowania jako podstawy rozliczenia kosztów dojazdu stawki 0,8358 zł/km wynikającej z Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy. Rozporządzenie to wprowadza pewien automatyzm ustalania kosztów przejazdu, niejednokrotnie oderwany od kosztów poniesionych w rzeczywistości i dotyczy kosztów podróży osób mających status pracownika, w związku z odbyciem podróży służbowej na podstawie wystawionej przez pracodawcę tzw. delegacji, czyli polecenia wykonania zadań służbowych poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy lub poza stałym miejscem pracy. W ocenie Sądu zwrotowi powinny podlegać koszty rzeczywiście poniesione, przy czym mając na uwadze, że pełnomocnik powoda nie oświadczył jakie koszty transportu poniósł oraz jakim środkiem transportu podróżował wniosek o zwrot kosztów w tym zakresie podlegał oddaleniu w całości.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)